

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού
Ευρωπαϊκών Υποθέσεων

20 MAI. 2016

ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα, 23 Μαΐου 2016
Α.Π. 7550/ΑΣ 23770

ΠΡΟΣ : Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου/ Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ.: Βουλευτή κ. Νικόλαο Νικολόπουλο

Ε.Δ.: Διπλ. Γρ. κ. Υπουργού
Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα
Γραφείο κ. Γ' Γενικού Διευθυντή
Υπηρεσία Ενημέρωσης & Δημόσιας Διπλωματίας

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην Κοιν. Ερώτηση 5273 του Βουλευτή κ. Ν. Νικολόπουλου.

Η απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης για την είσοδο στον χώρο Schengen σε πολίτες τρίτων χωρών προϋποθέτει την εκπλήρωση, κατά περίπτωση, σειράς κριτηρίων που καταγράφονται στον οικείο Κανονισμό (539/2001) και «αφορούν, μεταξύ άλλων, την παράνομη μετανάστευση, τη δημόσια τάξη και ασφάλεια, τα οικονομικά οφέλη, ιδίως όσον αφορά τον τουρισμό και το εξωτερικό εμπόριο, και τις εξωτερικές σχέσεις της Ένωσης με τις οικείες τρίτες χώρες συμπεριλαμβανομένων, ειδικότερα, ζητημάτων που άπτονται των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, καθώς και τις επιπτώσεις σε θέματα περιφερειακής συνοχής και αμοιβαιότητας.» Επίσης, ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στο επίπεδο ασφαλείας των ταξιδιωτικών εγγράφων που εκδίδει η τρίτη χώρα.

Η Επιτροπή καταρτίζει, σε συνεργασία με το Συμβούλιο, ειδικότερα κριτήρια στη βάση των θεματικών που αναπτύσσονται στον Κανονισμό 539/2001. Η παρακολούθηση της εκπλήρωσης των κριτηρίων αυτών γίνεται από ομάδα στελεχών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και εμπειρογνομόνων των κρατών - μελών καθώς και συναφών οργανισμών της υπηρεσιών Ένωσης, όπως Europol, Frontex και EASO, κατά κανόνα στη βάση Οδικού Χάρτη ή σχεδίου δράσης. Ανά τακτά χρονικά διαστήματα, η Επιτροπή συντάσσει Εκθέσεις Προόδου, στις οποίες διαπιστώνει ποια κριτήρια έχουν εκπληρωθεί και ποιες δράσεις απομένουν να υλοποιηθούν. Όταν διαπιστωθεί ότι έχουν εκπληρωθεί τα κριτήρια, τότε η Επιτροπή προτείνει την μεταφορά της τρίτης χώρας στον κατάλογο των χωρών των οποίων οι πολίτες απαλλάσσονται από την υποχρέωση θεώρησης (Παράρτημα II του Κανονισμού 539/2001). Η κάθε χώρα κρίνεται αυτοτελώς, αναλόγως των επιδόσεων της και όχι στο πλαίσιο μιας ενοποιημένης διαδικασίας.

Ο διάλογος για την ελευθέρωση των θεωρήσεων, όσον αφορά την Τουρκία, ξεκίνησε τον Δεκέμβριο του 2013, παράλληλα με την υπογραφή της Συμφωνίας Επανεισδοχής της ΕΕ με την εν λόγω χώρα. Σημειώνεται ότι δεν έχει συναφθεί Συμφωνία Διευκόλυνσης ΕΕ-Τουρκίας στον τομέα των θεωρήσεων. Ο Οδικός Χάρτης για την αλλαγή καθεστώτος θεωρήσεων με την Τουρκία, περιλαμβάνει 72 κριτήρια. Στην τρίτη Έκθεση Προόδου της Επιτροπής, (Μάιος 2016), διαπιστώνεται ότι 7 από τα 72 κριτήρια, ήτοι η αναβάθμιση των υφιστάμενων βιομετρικών διαβατηρίων, η πλήρης εφαρμογή της Συμφωνίας Επανεισδοχής ΕΕ-Τουρκίας, τα μέτρα για την

- πρόληψη της διαφθοράς, η εναρμόνιση της νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων σύμφωνα με τα πρότυπα της ΕΕ, η συμφωνία επιχειρησιακής συνεργασίας με την Europol, η δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις έναντι όλων των κρατών – μελών της ΕΕ και η αναθεώρηση της νομοθεσίας για την τρομοκρατία σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, δεν έχουν εκπληρωθεί. Ωστόσο, η Επιτροπή προχώρησε στην έκδοση σχεδίου Κανονισμού για την ελευθέρωση των θεωρήσεων, προκειμένου να είναι συνεπής με το χρονοδιάγραμμα που είχε συμφωνηθεί στη Δήλωση της 18^{ης} Μαρτίου, η οποία αναφέρει ότι: «η εφαρμογή του χάρτη πορείας για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων θα επισπευσθεί σε όλα τα συμμετέχοντα κράτη μέλη προκειμένου να αρθούν οι υποχρεώσεις θεώρησης για τους Τούρκους πολίτες το αργότερο έως τα τέλη Ιουνίου του 2016, με την προϋπόθεση ότι θα έχουν εκπληρωθεί όλα τα κριτήρια. Προς τούτο, η Τουρκία θα προβεί στις αναγκαίες ενέργειες για να ανταποκριθεί στις εναπομένουσες απαιτήσεις ούτως ώστε να μπορέσει η Επιτροπή, μετά την απαιτούμενη αξιολόγηση της συμμόρφωσης προς τα κριτήρια, να υποβάλει κατάλληλη πρόταση έως τα τέλη Απριλίου, βάσει της οποίας θα λάβουν τελική απόφαση το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο». Στο προοίμιο του εν λόγω Κανονισμού αναφέρεται ρητά ότι η απαλλαγή από τις θεωρήσεις εξαρτάται από τη διαρκή εφαρμογή των κριτηρίων του Οδικού Χάρτη και της Δήλωσης της 18^{ης} Μαρτίου 2016.

Σημειώνεται, ότι την ίδια ημέρα με τη δημοσίευση των προτάσεων της για την Τουρκία, (και το Κόσοβο), η Επιτροπή πρότεινε την τροποποίηση του μηχανισμού αναστολής των θεωρήσεων (ο οποίος αποτελεί μέρος του Κανονισμού 539/2001), σε μια προσπάθεια να καμφθούν οι αντιδράσεις αρκετών κρατών - μελών, τα οποία αντιμετωπίζουν με έκδηλη ανησυχία και επιφυλάξεις το ενδεχόμενο να αρθεί η υποχρέωση θεώρησης για τις τέσσερις ανωτέρω χώρες, φοβούμενα τυχόν κατάχρηση του δικαιώματος αυτού και επανάληψη φαινομένων αντίστοιχων με τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων, πολίτες των οποίων προχώρησαν μαζικά σε αιτήματα ασύλου και καταστρατήγηση των όρων παραμονής στον χώρο Schengen.

Ο εν λόγω μηχανισμός προβλέπει τη δυνατότητα επαναφοράς της υποχρέωσης θεώρησης σε πολίτες χωρών που έχουν εξαιρεθεί από το μέτρο, στη βάση συγκεκριμένων κριτηρίων, (αριθμός παρανόμως παραμενόντων πολιτών της τρίτης χώρας, αιτημάτων ασύλου και αρνήσεων αιτημάτων επανεισδοχών) και διαδικασίας.

Κατόπιν συζήτησης της πρότασης αυτής σε επίπεδο Συμβουλίου, η Ολλανδική Προεδρία κυκλοφόρησε συμβιβαστική πρόταση με την οποία εισάγεται από την Επιτροπή, μηχανισμός παρακολούθησης της τήρησης των κριτηρίων, βάσει των οποίων αποφασίσθηκε η άρση της θεώρησης στην τρίτη χώρα, ενώ στα κριτήρια για την ενεργοποίηση του μηχανισμού αναστολής συμπεριλήφθηκε η δημόσια τάξη και η ασφάλεια των κρατών - μελών.

Η Ελλάδα θεωρεί ότι η απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης για την είσοδο και κυκλοφορία στον χώρο Schengen δεν θα πρέπει να εκλαμβάνεται από την κάθε τρίτη χώρα, και εν προκειμένω την Τουρκία, ως το τέλος μιας πορείας αλλά ως η αρχή μιας νέας στις σχέσεις της με την Ένωση και τα κράτη – μέλη της. Στο πλαίσιο αυτό, πιστεύουμε ότι θα πρέπει να παρακολουθείται η τήρηση των όρων και κριτηρίων που χρειάστηκε να εκπληρωθούν ώστε να μην υπάρξει εφησυχασμός και οπισθοδρόμηση από τις τρίτες χώρες. Επίσης, θα πρέπει να καταστεί σαφές ότι η απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης δεν είναι διαρκής και αμετάκλητη απόφαση, αλλά υπάρχει η δυνατότητα υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις και σε σύντομο χρονικό διάστημα να επανέλθει η υποχρέωση αυτή.

Από την πρώτη στιγμή η χώρα μας στήριξε ενεργά την αρχική πρόταση της Επιτροπής και την συμβιβαστική πρόταση της Προεδρίας καταθέτοντας μάλιστα συγκεκριμένες βελτιωτικές προτάσεις. Επίσης, το γεγονός ότι στα κριτήρια ενεργοποίησης του μηχανισμού δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στις Συμφωνίες Επανεισδοχής και στην ορθή εφαρμογή τους από τις τρίτες χώρες, κρίνεται ικανοποιητικό. Πιστεύουμε, ότι ο μηχανισμός αναστολής υπό τη νέα του μορφή θα καταστεί ένα χρήσιμο εργαλείο στην πολιτική θεωρήσεων.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

* Κωνσταντίνος Γρηγοριάδης
ΔΓΓ'

Ο Αναπληρωτής Υπουργός
Ευρωπαϊκών Υποθέσεων

Νίκος Ξυδάκης